

Ekonomik **EŞİTSİZLİK**

Eamonn Butler

facebook.com/SerbestKitaplar

twitter.com/SerbestKitaplar

instagram.com/serbest_kitaplar

pinterest.com/SerbestKitaplar

issuu.com/serbestkitaplar

goodreads.com

Çeviren: Yunus Furkan Arıcan

Editör: Prof. Dr. Bican Şahin

Eamonn Butler

Ekonomik Eşitsizlik
Bir Giriş

An Introduction to Economic Inequality

Çeviren: Yunus Furkan Arıcan
Editör: Prof. Dr. Bican Şahin

Serbest Kitaplar: 27
ISBN 13: 978-605-73897-4-9
1. Baskı: Şubat, 2023

Copyright © 2023, Serbest Kitaplar
Copyright ©2022, Institute of Economic Affairs (IEA)
Türkçe çeviri Copyright © 2023, Furkan Arıcan

Bu eser Institute of Economic Affairs'in izniyle yayınlanmıştır.
This translation is published with the permission from the Institute of Economic Affairs.

Bu eser Institute of Economic Affairs'in desteği br Özgürlük Araştırmaları Derneği'nin katkılarıyla hazırlanmıştır. Bu çalışmadaki görüşler yazara aittir. Özgürlük Araştırmaları Derneği ve Institute of Economic Affairs'in görüşlerini yansıtmaz.

Kapak Tasarımı: Feyza Yangın
Sayfa Tasarımı: Serbest Kitaplar
Baskı: Tarcan Matbaası
Adres: İvedik Cad. No: 253, Yenimahalle, Ankara
Telefon: (312) 384 34 35-36 • Sertifika No: 47663

Adres: İvedik Cad. Mercan 2 Plaza No: 253/A, Kat 2, Yenimahalle, Ankara • Telefon: (312) 566 06 22
E-Mail: info@serbestkitaplar.com • Web: www.serbestkitaplar.com • Sertifika No: 43914

EAMONN BUTLER

Eamonn Butler, dünyanın önde gelen politika düşünce kuruluşlarından biri olan Adam Smith Enstitüsü'nün Direktörüdür. Ekonomi ve psikoloji derecelerine, felsefe alanında doktora derecesine ve fahri DLitt derecesine sahiptir. Adam Smith Enstitüsü'nün kurucu ortağı olmak için Birleşik Krallık'a dönmeye önce 1970'lerde Washington'da ABD Temsilciler Meclisi için çalışmış ve Hillsdale College'da felsefe dersleri vermiştir. Butler, Valley Forge'da Özgürlükler Vakfı'nın Özgürlük Madalyası'nı ve Birleşik Krallık Ulusal Özgür Girişim Ödülü'nü kazanmış; Anthem Film Festivali'nde *Magna Carta'nın Sırları* adlı filmi ödül almış ve *Foundations of a Free Society* adlı kitabı ise Fisher Ödülü'ne layık görülmüştür.

Eamonn'un diğer kitapları, öncü iktisatçılar Adam Smith, Milton Friedman, F. A. Hayek ve Ludwig von Mises'e giriş niteliğindedir. Ayrıca klasik liberalizm, kamu tercihi, kapitalizm, demokrasi, ticaret, Avusturya Ekonomi Okulu ve büyük liberal düşünürlerin yanı sıra *The Condensed Wealth of Nations* ve *The Best Book on the Market* hakkında da kitapçıklar yayınladı. *Forty Centuries of Wage* ve *Price Controls* kitaplarının da yazarı olmakla beraber IQ üzerine bir dizi kitabın ortak yazarıdır. Yazar ayrıca yazılı basın, yayıncılık ve sosyal medyada sık sık katkıda bulunmaktadır.

YUNUS FURKAN ARICAN

2015 yılında lisans derecesini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden alan Yunus Furkan Arıcan, 2017 yılında Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika bölümünden yüksek lisans mezunu olmuştur. Yüksek lisans tezi "The Contesting Roles of the Trade Union Confederation Hak-Is: Class and Political Identities" olan Arıcan 2017 yılında Central European University Siyaset Bilimi yüksek lisans programını kazanmıştır. Arıcan, 2018 yılından itibaren European University Institute bünyesinde "Neoliberalism in Hard Times: Comparative Responses of Turkey and Hungary to the 2008 Financial Crisis" isimli doktora çalışmalarını sürdürmektedir.

İÇİNDEKİLER

1. EŞİTSİZLİK TARTIŞMASI	13
Eşitsizlik Üzerine Mutabakat	13
Eşitsizlik Anlatısı	14
Eşitsizlik Anlatısını Sorgulamak	17
2. TANIMLAMALAR, ÖLÇÜMLER, AÇIKLAMALAR	20
Anlam ve Uygulamalar	20
Ekonomik Eşitsizlik	22
Teorik Açıklamalar	23
Gelir Eşitsizliğini Ölçmek	24
3. GELİR ÖLÇÜMLERİNİN SORGULANMASI	29
Veri Eksiklikleri	29
İstatistiksel Hatalar ve İhmaller	31
Kimleri Karşılaştırıyoruz?	32

Güven Vermeyen Bir Manzara	33
4. SERVET ÖLÇÜMÜNÜN SORGULANMASI	36
Veri Eksiklikleri	36
Diğer Çelişen Faktörler	39
Kimleri Karşılaştırıyoruz?	39
Gerçeğin Çarpıtılması	40
5. ULUSLARARASI KARŞILAŞTIRMALAR	42
Küresel Eşitsizlik Anlatısı	42
Diğer Açıklamalar	44
Eşitlik, Yoksulluk ve Büyüme	46
6. ZENGİNLER DAHA ZENGİN OLMALI MI?	49
Servet İstikrarsızdır	50
Servetin Diğer Formları	51
Eşitlik Olmadan Zenginlik	51
7. AHLAKİ BOYUTU SORGULAMAK	53
Evrensel İnsanlık Argümanı	53
John Rawls: Eşitlik ve Adalet	55
8. PRATİK İDDİALARI SORGULAMAK	58
Su Terazisinin Hataları	58
Odağımızı Yanlış Yönlendiriyoruz	61
9. EŞİT İŞE EŞİT ÜCRET	63
Eşit Ücret Çelişkileri	63

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Ücret Farkı	65
CEO'lar Ücretlerinin Karşılığını Veriyor mu?	68
10. EŞİTLİKÇİ POLİTİKANIN KÖKENLERİ	70
Ahlaktan Politikaya	70
Eşit Sonuç Elde Etmenin İmkansızlığı Üzerine	71
Kötü Şansı Tazmin Etmek	73
11. EŞİTLİĞE YÖNELİK SİYASAL YAKLAŞIMLAR	75
Eşitlikten Hakkaniyete	75
İnsanların İhtiyaçlarını Gidermek	76
Farklılıkları Azaltmak	78
12. FIRSAT EŞİTLİĞİ	79
Fırsat Eşitliğinin Anlamı	80
Miras Hakkında Endişelenmeli miyiz?	82
13. YENİDEN DAĞITIMCI POLİTİKALAR	85
Artan Oranlı Vergiler	85
Servet Vergileri	87
Asgari Ücretler	90
Farklı Gruplar için Farklı Standartlar	91
Ekonomik Büyüme	92
14. DEMOKRASİ VE EŞİTLİK	95
Koalisyon Politikası	95
Yeniden Dağıtımçı Politikaların Sınırları	97
Eşitlikçi Politikayı Kim Eşitleyecek?	101

15. EŞİTLİK ÖNÜNDEKİ ENGELLER **102**

Yasal ve Sivil Eşitlik	102
Eşitlik ve Mobilizasyon	103
Mobilizasyonun Önündeki Engeller	104

16. EŞİTSİZLİĞİN ROLÜ ÜZERİNE **106**

İnsanlar Eşitlik İstiyor mu?	106
Eşit ve Eşitsiz Toplamlar	107
Servet ve Statü	108
Pastayı Büyütmek	109

SONUÇ **112**

KAYNAKÇA **116**

ŞEKİLLER

Şekil 1: Lorenz Eğrisi	25
Şekil 2: Mutlak Yoksulluk Sınırındaki Dünya Nüfusu	47

TEŞEKKÜRLER

Önerileri ve kaynaklarla ilgili yardımları için birçok arkadaşına ve özellikle de gerçekleri ve referansları araştırmadaki çalışmaları için Adam Smith Enstitüsü'nden Fiona Townsley'e teşekkür ederiz.

EŞİTSİZLİK TARTIŞMASI

EŞİTSİZLİK ÜZERİNE MUTABAKAT

EKONOMİK EŞİTSİZLİK, EKONOMİSTLERİN, AKADEMİSYENLERİN ve araştırmacıların konu üzerinde artan bir şekilde yazdıkları kitaplarla akademik ve siyasi tartışmaların merkezi haline geldi.

Bu kitaplar arasında, ekonomist J. K. Galbraith'ın refah toplumunun aşırılıklarının zararları üzerine yazdığı *Zengin Toplum* (1958); filozof John Rawls'un eşitsizliğin hem adaletsiz hem de irrasyonel doğasına dikkat çektiği *Adalet Teorisi* (1971) eseri; Kate Pickett ve Richard Wilkonson'ın eşitsizliğin birçok toplumsal problemle ilintili olduğuna dair *Su Terazisi: Neden Eşitlik Herkes İçin Daha İyi* (2010) çalışması; ve son olarak da Nobel ödüllü ekonomist Joseph Stiglitz'in eşitsizliğin toplumları çatışmaya sürüklediğine dair iddiasını kaleme aldığı *Eşitsizliğin Bedeli* (2013) eseri ve Thomas Piketty'nin zenginlerin uluslararası ölçekte refah vergisine tabi tutulmadıkça daha da zenginleşeceği iddiasının yer aldığı *Sermaye* (2017) adlı çalışması, kayda değer çalışmalar

olarak göze çarpmaktadır. Bu çalışmalara ek olarak, politikacıların da eşitsizlik üzerine yürütülen bu kampanyaya asgari ücret politikaları, artan kamu harcamaları, oranı kimi zaman yüzde yüzlere vuran marjinal gelir vergisi politikaları ve servet vergisiyle dahil olduğu görülmektedir.

Anlaşılan o ki, eşitsizliğin kötücül yanları üzerinde sarsılmaz bir mutabakat gözükmemektedir. Fakat, daha az tartışılrsa da birçok ekonomist, filozof ve araştırmacı eşitsizlik üzerinde oluşmuş bu mutabakatı ciddi bir biçimde sorgulamakta ve eşitlik adına ortaya konan politikaların bedelinin çok ağır olacağını savunmaktadır.

EŞİTSİZLİK ANLATISI

Sarsıcı İstatistikler. İlk bakışta, eşitsizlik üzerine istatistiklerin şok edici olduğu söylenebilir. Buna göre, Avrupa’da, en zengin yüzde 10’un toplam geliri, en alttaki yüzde 50’nin kazandığının 10 katıdır. Doğu Asya, Rusya ve Kuzey Amerika’da ise bu sayı 15 katın üzerinde; Latin Amerika, Güney ve Güneydoğu Asya’da 20 katın üzerinde ve Afrika ve Orta Doğu’da, en tepedeki yüzde 10’luk kesimin alttaki yüzde 50’den 30 kat daha fazla kazandığı göze çarpmaktadır.

İstatistikler *servet* eşitsizliğinde ise çok daha keskin. Avrupa’da en zengin yüzde 10, toplam servetin yüzde 60’ından fazlasına sahip görünüyor. Kuzey Amerika, Güney ve Güneydoğu Asya’da neredeyse yüzde 70; Rusya, Orta Asya, Orta Doğu, Afrika ve Latin Amerika’da yüzde 70’in üzerindedir. Özetle, dünyanın en zengin yüzde 10’u görünüşte dünya servetinin yüzde 76’sına sahip ve (BM’ye göre) en zengin yüzde 1, bunun yüzde 40’ına sahip. Oxfam ise yaklaşık iki bin dolar milyarderinin dünyanın en yoksul 5 milyarından daha fazlasına sahip olduğunu iddia ediyor.

Tüm bu istatistiklere bakınca, zenginler daha da zenginleşiyor gözüküyor. Gelişmiş ülkelerde, en tepedeki yüzde 1’in elde ettiği gelir payı 1920’ler ve 1970’ler arasında çok ciddi ölçüde düştü. Ancak 1970’leri müteakip elli yılda, yeniden yükseldi: En zengin yüzde 1’lik Amerikalılar servetlerini yedi kat artırırken, en zengin yüzde 10’luk Amerikalılar servetlerini beş katına çıkardı. Küresel olarak, Dünya Eşitsizlik Raporu, ortalama servetin 1995’ten bu yana yaklaşık yüzde 3 oranında büyümesine rağmen, dünyanın en zenginlerinin servetinin bu oranın iki veya üç katı arttığını gösteriyor. Aynı şekilde, o zamandan bugüne kadar en zengin yüzde 1’lik kesim tüm servet artışlarının neredeyse beşte ikisine sahip olurken, dünyanın en yoksul yüzde 50’si ise bunun sadece yüzde 2’siyle yetindi.

Eşitsizlik Üzerine Endişeler. Anlaşılabileceği üzere, eşitsizlik büyük ölçüde adaletsiz olarak görülebileceği gibi kendi kendini derinleştirebilen bir olgu olarak da düşünülebilir: Zenginlerin çocuklarının mirastan faydalanabilmeleri ve çok daha refah bir ortamda yetiştirilme koşulları onlara hayatta ayrıcalıklı imkanlar sağladığı gibi onlara daha kolay para kazanabilme ve ayrıcalıklarını sürdürme olanağı verir. Eşitsizliği eleştiren bazılarına göre, zenginler servetlerini, siyasal partilere seçimleri satın alma gayesiyle kendilerine yönelik vergilerin düşürülmesi ve diğerlerine yönelik kamu harcamalarının kesilmesi için akıtmaktadır. Böylesi bir durum ise, halihazırda var olan eşitsizliği, yine bir eşitsizlik dolayımıyla –zengini zengin fakiri ise fakir olarak– yeniden üretmektedir. Yine aynı şekilde bu eleştirmenlere göre, sanayi toplumlarında, fakir aileler sahip oldukları işlerinin fason aracılığıyla dış ülkelere kaydığına şahit olurken, zenginler herhangi bir vergilendirmenin yokluğunda finansal yatırımlarının giderek arttığına şahit olmuşlardır.

Su Terazi'sinin yazarları daha da ileri giderek, eşitsizliğin daha düşük yaşam beklentisi, daha kötü eğitim, daha az güven, daha fazla akıl hastalığı, intihar, obezite, cinayet ve siyasi istikrarsızlık ile bağlantılı olduğunu iddia etmektedir. Birleşik Krallık'ta bulunan Equality Trust ise, daha fazla eşitlikle "cinayet oranları yarı yarıya düşebilir, akıl hastalıkları üçte iki oranında azalabilir, obezite yarı yarıya azalabilir, hapis cezası yüzde 80, genç doğumlar yüzde 80 azalabilir, güven seviyeleri yüzde 85 oranında artabilir" iddiasında bulunuyor.

Yeniden Dağıtım Çağrısı. Eşitliğin ispata ihtiyacı duymaksızın iyi bir şey olduğu düşünülmektedir: o sadece hakkaniyetli ve adil değil (kendinde iyi) fakat sağlık, barış ve güven gibi değerleri üreten bir şeydir. Eşitliğin ayrıca insanların eşit doğduğu, eşit şanslara sahip olduğu ve toplam üretimden eşit paylara sahip olduğu gibi temel insani değerlerden doğduğu düşünülmektedir. Kanıt yükü ise, eşitliğe karşı çıkanların omuzlarına bırakılmıştır: her kim eşitlik gibi oldukça sarıh bir değeri bir kenara bırakacaksa, eşitsizliğin ne tür faydalar sağlayabileceğini ispatla yükümlüdür.

Bu arada, ön kabul bizim eşitliği arttırmayı hedeflememiz yönündedir. Eşitlik savunucularına göre, hayırseverlik asla yeterli değildir; ancak ve ancak toplumsal bir devrim ve artan oranlı vergiler, servet vergisi, daha büyük bir refah devleti, sağlık, barınma ve eğitim gibi temel kamu ihtiyaçlarına eşit olanak hakkı, asgari ücret, güçlü sendikalar, ayrımcılık karşıtı yasalar ve istihdama erişimi artıran politikalar eşitliği tam anlamıyla sağlayabilir.

Ya da çok daha büyük bir ekonomik devrim daha fazla eşitlik için elzemdir. Öyle ki, bazı eşitsizlik karşıtları, eşitsizliğin kapitalizme içkin olduğunu ve yalnızca tamamen farklı bir ekonomik sistemin onu sona erdirebileceğini savunuyorlar.

EŞİTSİZLİK ANLATISINI SORGULAMAK

Bu eşitsizlik anlatısı artık o kadar tanındı ve o kadar yaygın olarak kabul edildi ki, daha fazla ana hatlarını çizmeye pek gerek yok. Bunun yerine, bu kitap bu anlatıyı bir perspektife oturtmaya ve anlatıya yapılan eleştirilere –önemli ve yaygın ancak aynı dikkati çekmek için mücadele eden eleştirilere– odaklanarak iddialarını test etmeye çalışacaktır.

Ölçüme İlişkin Problemler. Örneğin, eşitlik anlatısını eleştirenler, gelir eşitsizliğinin ölçülmesinin zor olduğuna dikkat çekiyor. Buna göre, para her şey değildir: insanlar ayrıca tatmin edici, teşvik edici ve keyifli işlerden “psikolojik bir gelir” elde ederler; ancak bu ölçülemez. Üstelik vergi öncesi gelirler çok eşitsiz görünse de vergi sonrası eşitsizliğin çok daha az olduğu bir gerçektir. Sosyal yardım ve emekli maaşı gibi devlet yardımları da esas olarak yoksullara yöneliktir. Sonuçta, hepimizin *tükettiklerimiz* kıyaslandığında çok daha eşit bir konumda olduğu görülmektedir.

Ek olarak, insanların kazançlarının genellikle yaşamları boyunca artması gerçeği var ki (zenginlik söz konusu olduğunda bu durumun yüksek gelirli yaşlıların daha fazla tasarruf edebildiğinden çok daha doğru olduğu da söz konusu), istatistiklerin farklı yaşam aşamalarındaki insanları karşılaştırarak eşitsizliği olduğundan çok daha fazla gösterdiği sonucunu bize gösteriyor.

Dahası, hükümetler veya şirketler tarafından sahip olunan servetin bu tür istatistikler tutulurken hesaplamalara yansımadağı göz önüne alındığında çoğu servetin birkaç zengin kişi tarafından kontrol edildiğine dair yanlış bir izlenim ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, insanların servetlerinin, varlıklarının (hisse senetleri, tahviller, mülkler veya arabalar gibi) fiyatları yükseldikçe veya azaldıkça dalgalandığının da altını çizmek gerekir. Gerçekten de bir finansal

çöküş durumunda, herkesin serveti küçülecek ancak zenginlerin varlıkları daha da küçülecektir. Herkesin durumunun daha da kötüleştiği bir durumda, çok savunulan eşitlik ise artmış olacaktır. Peki, gerçekten istediğimiz bu mu?

Eşitsiz Muamele. Eşitlik savunucularına göre, “eşitlik” ve “gelir dağılımı” eylemlilik gerektiren değer yüklü terimlerdir: bizim eşitlikten anladığımız ise, kimsenin farkında olarak *dağıtmadığı*, iyi ya da kötü sebeple gerçekleşmiş sonuçlar içerisindeki farklılıklardır. Eşitlik adına yeniden dağıtım ise, bunun tam karşısı olarak, insanlara farklı muamele etmemizi –birinden alıp diğerine vermek gibi– gerektirdiğinden kendisiyle çelişir. Ayrıca, insanlar aile geçmişi veya doğal yetenekler gibi finansal olmayan sayısız yönden farklılık gösterirler. Tüm bunlar insanların gelir elde edebilmelerini etkileyebileceği gibi bunların ölçülmeleleri de imkânsızdır. Ayrıca, insanların kaderinin de kendi seçimlerine bağlı olduğunu unutmamak gerekir: İnsanları kötü seçimlerinin sonuçları için tazmin etmek, doğal olarak daha fazla kötü seçimi teşvik edebilir.

Politikaya İlişkin Sorunlar. Artan oranlı vergiler ve daha yüksek devlet yardımları gibi eşitsizliği azaltmak için önerilen politikaların teşvikleri azaltacağı, çalışmayı, tasarrufu, girişimi, inovasyonu, ilerlemeyi ve refahı caydıracağı bu kitabın iddiaları arasında yer alıyor. Zaten, eşitlik adına ortaya konulacak politikaların temel zaafı, kaynakların yoksullara verimli bir şekilde ulaştırılamayacağı ve kaynak dağıtımının toplumdaki grupların siyasi gücüne göre şekilleneceğidir. Her halükârda, devlet programları tam olarak adil değildir. Örneğin, okuldan yararlanacak çocuğunuz yoksa, eğitime ulaşımın tüm topluma eşit bir biçimde sağlanmasının eşitlikle bağdaşabilir pek bir yanı yoktur. Ayrıca, yeniden dağıtımdan sorumlu politikacılar

ve yetkililer bu durumu kötüye kullanılabilecek geniş yetkilere de ihtiyaç duyacaktır.

Diğer Sorunlar. Anketler, insanların adaletsizliğe itiraz ettiğini, ancak diğer sorunları eşitsizlikten daha önemli bulduğunu gösteriyor. Birçok insan sadece çok çalışmak ve hayatta daha iyi bir konuma sahip olmak isterken, eşit bir toplumda yaşamak ideali bu amaçlar arasında bulunmuyor. Gerçekten de insanlar eşitlik değil, özgürlük ve servet peşinde başka ülkelere göç etmek için hayatlarını riske atıyorlar.

Bu kitap, imkânsız bir servet eşitliği yaratmanın beyhudeliği yerine, daha fazla servet yaratmaya odaklanılmasının gerekliliğini vurguluyor. Aynı zamanda, eşit yasal ve siyasi hakları ve bunun dışında insanların kendilerini geliştirmelerinin önündeki engellerin kaldırılmasını savunuyor. İnsanları özgür ve çeşitli bireyler olarak ele alıyor. Tüm bu savunular, gelir ve servette büyük farklılıklar yaratabilir, ancak herkesi daha iyi duruma getirir ve yoksulluğu sona erdirirse, hangi vicdanlı insan bunu tercih etmez?

KAYNAKÇA

- Booth, P. and Southwood, B. (2017) Poor thinking from Oxfam. *Economic Affairs* 9: 30–32.
- Bowman, S. (2016) Seven reasons not to care about executive pay. *Medium*, 5 January 2016 (<https://tinyurl.com/4bxeje7x>).
- Congressional Budget Office (2021) *The Distribution of Household Income, 2018*. August.
- Frankfurt, H. G. (2015) *On Inequality*. Princeton University Press.
- Galbraith, J. K. (1958) *The Affluent Society*. Boston MA: Houghton Mifflin.
- Hasell, J. ve Roser, M. (2019) How do we know the history of extreme poverty? (<https://ourworldindata.org/extreme-history-methods>). Our World In Data.
- Hauser, O. P. and Norton, M. I. (2017) (Mis)perceptions of inequality. *Current Opinion in Psychology* 18: 21–25. (Yazarların anketi, insanların toplumlarına ilişkin algılarının ölçülen eşitlik ve eşitsizliği doğru bir şekilde yansıtmadığını gösteriyor.)
- Hayek, F. A. (1976) *The Mirage of Social Justice*. University of Chicago Press. (Hayek, "sosyal adalet"in gerçek adaletle bağdaşmadığını ve kamu politikası için asla sağlam bir temel olamayacağı kadar muğlak ve tartışmalı bir terim olduğunu öne sürer.)

- International Monetary Fund (2018) Shadow economies around the world: what did we learn over the last 20 years? Working Paper WP 18/17.
- International Monetary Fund (2020) *World Economic Outlook* (April), ch. 4.
- Jacobs, L., Llanes, E., Moore, K., Thompson, J. and Volz, A. H. (2021) Wealth concentration in the United States using an expanded measure of net worth. Research Department Working Paper 21-6. Federal Reserve Bank of Boston.
- Kelley, J. ve Evans, M. D. R. (2017) Societal income inequality and individual subjective well-being: results from 68 societies and over 200,000 individuals, 1981–2008. *Social Science Research* 62(1): 1–23. (Yazarların dünya çapındaki çok kapsamlı anketi, gelişmekte olan ülkelerde eşitsizliğin zararlı olmadığını, ancak muhtemelen insanların refahı için faydalı olduğunu gösteriyor.)
- Milanovic, B. L., Van Der Weide, R., Milanovic, B. L. and Van Der Weide, R. (2014) Inequality is bad for growth of the poor (but not for that of the rich). Policy Research Working Paper Series 6963, The World Bank.
- Morgan, M. and Neef, T. (2020) What's new about income inequality in Europe (1980–2019)? Issue Brief 20/24, World Inequality Lab.
- National Bureau of Economic Research (2017) The gender pay gap widens with age. *The Digest*, no. 7.
- Norberg, J. (2016) *Progress: Ten Reasons to Look Forward to the Future*. Londra: Oneworld Publications.
- Office for National Statistics (2021) *Effects of Taxes and Benefits on UK Household Income: Financial Year Ending 2020*.
- Pew Research Center (2013) What men, women value in a job. In *On Pay Gap, Millennial Women Near Parity – For Now* (<https://tinyurl.com/2p8w2cz9>).
- Ramsey Solutions (2021) How many millionaires actually inherited their wealth? (<https://tinyurl.com/2p8wfu7t>).
- Ravallion, M. (2016) Are the world's poorest being left behind? *Journal of Economic Growth* 21, 139–164 (<https://doi.org/10.1007/s10887-016-9126-7>).
- Rawls, J. (1971) *A Theory of Justice*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

- Roser, M. ve Ortiz-Ospina, E. (2013) Global extreme poverty (<https://ourworldindata.org/extreme-poverty>). Our World In Data.
- Starmans, C., Sheskin, M. and Bloom, P. (2017) Why people prefer unequal societies. *Nature Human Behaviour* 1, Article 0082. (Yazarların anketi, ülkelerindeki ideal servet dağılımı sorulduğunda, insanların adil oldukları sürece eşit olmayan toplumları tercih ettiğini gösteriyor.)
- World Bank (2016) *Poverty and Shared Prosperity 2016: Taking on Inequality* (<https://doi.org/10.1596/978-1-4648-0958-3>).
- World Bank (2019) PovcalNet (<http://iresearch.worldbank.org/PovcalNet/data.aspx>).
- World Population Review. Wealth inequality by country 2022 (<https://tinyurl.com/2p9xkbww>).
- Worstell, T. (2019) Oxfam's inequality claims aren't just misleading. They're untrue. *CapX*, 21 January (<https://capx.co/oxfams-inequality-claims-arent-just-misleading-theyre-untrue/>).

İLAVE OKUMALAR

Eşitsizlik Anlatısı

- Pickett, K. ve Wilkinson, R. (2010) *The Spirit Level: Why Equality Is Better for Everyone*. Londra: Penguin. (Akıl hastalığından şiddete ve cehalete kadar hemen hemen her toplumsal sorunun, bir toplumun ne kadar zengin olduğunun değil, ne kadar eşitsiz olduğunun bir ürünü olduğunu ileri sürer.)
- Piketty, T. (2017) *Capital in the Twenty-First Century*. Cambridge, MA: Harvard University Press. (Sermaye getirisinin her zaman genel olarak ekonomik büyümeden daha yüksek olduğunu, yani zenginlerin kaçınılmaz olarak daha da zenginleştiğini öne sürer.)
- Stiglitz, J. (2013) *The Price of Inequality*. Londra: Penguin. (Piyasa istikrarsızlığını ve siyasi başarısızlığı eleştiriyor ve sonuçların temelde haksız olduğunu savunuyor.)

Anlatıyı Çürüten Okumalar

- Arnott, R., Bernstein, W. ve Wu, L. (2015) The myth of dynastic wealth: the rich get poorer. *Cato Journal* 35(3). (Piketty'nin zenginlerin daha da zenginleştiği iddiasındaki kusurları gösterir

ve zenginliğin nasıl ve neden dağıldığını gösterir.)

Delsol, J.-P., Lecaussin, N. ve Martin, E. (ed) (2017) *Anti-Piketty: Capital for the 21st Century*. Washington, DC: Cato Institute Press. (Yirmi iktisatçı, tarihçi ve vergi uzmanı eşitsizliği, büyümeyi, zenginliği ve sermayeyi inceliyor, Thomas Piketty'nin analiz ve çözümlerini eleştiriyor.)

Snowdon, C. (2010) *The Spirit Level Delusion: Fact-Checking the Left's New Theory of Everything*. Londra: Democracy Institute. (Söz konusu kitabın ampirik kanıttan yoksun olduğunu ve yanlış bir şekilde sosyal sorunları daha geniş nedenlerden ziyade eşitsizliğe atfettiğini savunuyor.)

Genel Eleştiriler

Bourne, R. ve Edward, C. (2019) *Exploring Wealth Inequality*. Washington, DC: Cato Institute Press. (Servet eşitsizliğinin ılımlı bir şekilde arttığını, ancak esas olarak daha geniş bir kamuoyu için oldukça faydalı olan ekonomik ilerlemeden kaynaklandığını savunuyor.)

Bourne, R. ve Snowdon, C. (2016) Never mind the gap: why we shouldn't worry about inequality. IEA Discussion Paper 70. Londra: Institute of Economic Affairs. (Gelir ve servet dağılımının sıfır toplamı bir oyun olduğu ve kolayca kontrol edilebileceği yönündeki fikirleri eleştiriyor, bu da odak noktamızı en yoksulların yaşam standartlarını iyileştirme hedefinden uzaklaştırıyor.)

Cavenagh, M. (2002) *Against Equality of Opportunity*. Oxford: Clarendon Press. (Fırsat eşitliğinin muğlak ve her şeyi kapsayan bir ifade olduğunu ve bir politika kılavuzu olarak yarsız olduğunu savunur.)

Conrad, E. (2016) *The Upside of Inequality: How Good Intentions Undermine the Middle Class*. New York: Portfolio. (Eşitsizlik saplantısının yanlış olduğunu, teşvikleri körelttiğini ve günümüzün bilgiye dayalı ekonomisi için ihtiyaç duyduğumuz eğitilmiş yetenek eksikliğini yarattığını savunuyor.)

Letwin, W. (ed.) (1983) *Against Equality: Readings on Economic and Social Policy*. Londra: Palgrave. (Önde gelen filozoflar, ekonomistler ve sosyal bilimciler tarafından hazırlanan, ortodoks eşitsizlik ve yeniden dağıtım anlatısını sorgulayan bir dizi makaleden oluşuyor.)

Sowell, T. (2016) *Wealth, Poverty, and Politics*. New York: Basic Books. (Ülkeler arasındaki ve ülkeler arasındaki gelir ve servet eşitsizliklerinin nedenlerini araştırır. Farklı coğrafi, kültürel, politik ve diğer faktörlerin farklı kombinasyonlarının ekonomik büyüme üzerindeki etkisini inceler.)

Sowell, T. (2018) *Discrimination and Disparities*. New York: Basic Books (revised and enlarged edition, 2019). (Ayrımcılık veya sömürü gibi ekonomik farklılıkların tek değişkenli açıklamalarına meydan okur ve bunlar üzerine inşa edilen bazı politikaların neden bu kadar verimsiz olduğunu açıklar.)

Watkins, D. ve Brook, Y. (2016) *Equal Is Unfair: America's Misguided Fight against Income Inequalities*. New York: St. Martin's Press. (CEO maaş tavanları ve asgari ücretler gibi eşitsizlik anlatısını ve yeniden dağıtım politikalarını eleştiriyor ve anlatının ekonomik hareketliliğe zarar verdiğini savunuyor.)

Tartışmalar

Furchtgott-Roth, D. (ed.) (2020) *United States Income, Wealth, Consumption, and Inequality*. Oxford University Press. (ABD gelir eşitsizliğini araştıran, bunun kolayca ölçülemeyeceğini savunan, farklı açıklamalara ve politika tepkilerine yol açan makalelerden oluşuyor.)

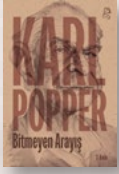
Narveson, J. ve Sterba, J. P. (2010) *Are Liberty and Equality Compatible? (For and Against)*. Cambridge University Press. (İki filozof, "negatif" özgürlük siyasi ilkesinin eşitlikle uyumlu olup olmadığını tartışır.)

Institute of Economic Affairs (IEA), kamu yararı için ekonomi eğitimin yaygınlaştırılmasıyla ilgilenen bir sivil toplum kuruluşudur. Sivil toplum kuruluşu numarası CC/235 351'dir. IEA'nın misyonu, "ekonomik ve sosyal sorunların çözümünde serbest piyasanın rolünü analiz ederek ve açıklayarak, özgür bir toplumun temel kurumlarının anlaşılmasını sağlamaktır.

Özgürlük Araştırmaları Derneği (ÖAD), 2014 yılında bir grup akademisyen, iş adamı, gazeteci ve hukukçu tarafından, özgürlükçü ve bilimsel bir yaklaşımla kamu politikaları araştırmaları yapmak üzere, 2014 yılının Ağustos ayında kuruldu. Özgür ve müreffeh bir Türkiye vizyonuna sahip bir düşünce kuruluşu olan ÖAD'nin misyonu, Türkiye'de karar alıcılar arasında kanıta ve olguya dayalı politika yapımını, kamuoyunda da kanıta ve olguya dayalı politika tartışmalarını teşvik etmektir. Özgürlük Araştırmaları Derneği, çalışmalarını yaparken dayandığı liberal değerlerden güç alır. Evrensel insan hakları ve bireysel özgürlüklerin güvence altına alındığı, hukukun ve kuralların herkesin üstünde olduğu, ahabap-çavuş kapitalizmine dayanmayan rekabetçi bir serbest piyasa ekonomisinin tesis edildiği bir Türkiye'nin, özgür ve müreffeh bir ülke olacağı inancıyla çalışmalarını yürütmektedir. Bu bağlamda, hâlihazırda Türkiye'nin en önemli meselelerinden birisi olduğuna inandığı "Kurumsal Reform" konusu ÖAD çalışmaları içerisinde önemli yer tutar. Bu alanda projeler yaparak, Türkiye'nin kurumlarının evrensel standartlarda çalışmalarını temin edecek zeminin araştırılması, uluslararası iyi örneklerin incelenerek süreç ve yapılar da yapılması gereken değişikliklerin teklif edilmesi ÖAD projelerinin temel hedefleri arasındadır.

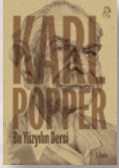
BİTMEYEN ARAYIŞ

Entelektüel Bir Otobiyografi

Karl R. Popper

Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar

3. Baskı, Haziran 2020, 13x19 cm, 357 sayfa

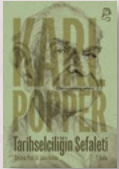
BU YÜZYILIN DERSİ

Özgürlük ve Demokratik Devlet Üzerine İki Konuşmayla Birlikte

Karl R. Popper

Çeviren: Ceyhan Aksoy

5. Baskı, Haziran 2020, 13x19 cm, 140 sayfa

TARİHSELÇİLİĞİN SEFALETİ

Karl R. Popper

Çeviren: Prof. Dr. Sabri Orman

7. Baskı, Temmuz 2021, 13x19 cm, 194 sayfa

İNSAN ANLIĞI ÜZERİNE BİR DENEME

John Locke

Çeviren: Vehbi Hacıkadiroğlu

11. Baskı, Şubat 2023, 13x19 cm, 542 sayfa

YÖNETİM ÜZERİNE İKİNCİ İNCELEME

Sivil Yönetimin Gerçek Kökeni Boyutu ve Amacı Üzerine Bir Deneme

John Locke

Çeviren: Doç. Dr. Fahri Bakırcı

6. Baskı, Mart 2021, 13x19 cm, 249 sayfa

KAPİTALİZM, SOSYALİZM VE DEMOKRASİ

Joseph A. Schumpeter

Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar

1. Baskı, Kasım 2022, 16x24 cm, 452 sayfa

KAPİTALİZM VE ÖZGÜRLÜK

Milton Friedman

Çevirenler: Doğan Erberk ve Nilgün Himmetoğlu

6. Baskı, Mart 2021, 13x19 cm, 749 sayfa

TERCİH ÖZGÜRLÜĞÜ

Kişisel Bir İzah

Milton Friedman ve Rose Friedman

Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar

1. Baskı, Mart 2021, 13x19 cm, 506 sayfa,

ÇİN NASIL KAPİTALİST OLDU?

Ronald H. Coase ve Ning Wang

Çeviren: Doç. Dr. İlkey Yılmaz

1. Baskı, Eylül 2015, 13x19 cm, 460 sayfa

ÖZGÜRLÜĞÜN ANAYASASI

Friedrich August von Hayek

Çeviren: Yusuf Ziya Çelikkaya

1. Baskı, Haziran 2013, 14,5x19,5 cm, 783 sayfa

GÖRÜNMEZ KALP

Bir İktisadiyat Romanı

Russell D. Roberts

Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar

9. Baskı, Ekim 2021, 13x19 cm, 300 sayfa

ANTI-KAPİTALİST SAFSATALAR

Kapitalizm Hakkında Doğru Sanılan Yanlışlar

Rainer Zitelmann

Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar

1. Baskı, Şubat 2023, 16x24 cm, 329 sayfa

FELSEFEYE GİRİŞ

Ahmet Arslan

33. Baskı, Aralık 2022, 15x23 cm, 365 sayfa

BİR ÖMÜR DÜŞÜNMEK

Ahmet Arslan'la Nehir Söyleşi

**Söyleşi: Devrim Özkan ve
Buğra Kalkan**

6. Baskı, Aralık 2022, 15x23 cm, 428 sayfa

POLİTİKA BİLİMİNE GİRİŞ

Münici Kapani

60. Baskı, Ekim 2021, 13x19 cm, 253 sayfa

TEMEL HAKLARI KORUMAK

Özgürlük Hakkı mı, Güvenlik Paranoyası mı?

Gerhart Baum

Çeviren: Dilman Muradoğlu

1. Baskı, Eylül 2021, 13x19 cm, 198 sayfa

GÜÇ VE TERCİH

Siyaset Bilimine Giriş

Phillips W. Shively

Çeviren: Prof. Dr. Haluk Özdemir

1. Baskı, Ekim 2021, 16x24 cm, 538 sayfa

SİYASET PSİKOLOJİSİNE GİRİŞ

**Martha L. Cottam, Elena Mastors,
Thomas Preston ve Beth Dietz**

Çeviren: Mesut Şenol

2. Baskı, Temmuz 2021, 16x24 cm, 633 sayfa

SİYASİ DÜŞÜNCE TARİHİ

Filozoflar ve Fikirleri

Donald G. Tannenbaum

Çeviren: Doç. Dr. Özgüç Orhan

13. Baskı, Ekim 2021, 16x24 cm, 394 sayfa

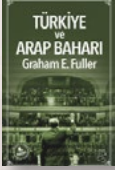
YENİ TÜRKİYE CUMHURİYETİ

*Müslüman Dünyada Kilit Bir Aktör Olarak
Türkiye*

Graham E. Fuller

Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar

15. Baskı, Şubat 2023, 13x19 cm, 347 sayfa

TÜRKİYE VE ARAP BAHARI

Orta Doğu'da Liderlik

Graham E. Fuller

Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar

5. Baskı, Şubat 2023, 15x23 cm, 480 sayfa

TÜRK DIŞ POLİTİKASI

1774'ten Günümüze

William Hale

Çeviren: Prof. Dr. Nasuh Uslu

2. Baskı, Ekim 2021, 16x24 cm, 392 sayfa

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Joshua S. Goldstein ve Jon C. Pevehouse

Çeviren: Prof. Dr. Haluk Özdemir

3. Baskı, Ekim 2021, 19x23 cm, 660 sayfa

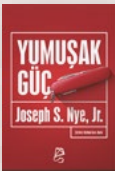
ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

İlkeler ve Meseleler

A. LeRoy Bennett ve James K. Oliver

Çeviren: Prof. Dr. Nasuh Uslu

2. Baskı, Temmuz 2021, 15x23 cm, 609 sayfa

YUMUŞAK GÜÇ

Dünya Siyasetinde Başarının Araçları

Joseph S. Nye, Jr.

Çeviren: Rayhan İnan-Aydın

4. Baskı, Şubat 2023, 13x19 cm, 231 sayfa